కథానిక:

చలిజ్వరం

'కరుణకుమార'

"జవాన్లు ఇద్దరు."

"ఊ"

"ఒక గుమాస్తా."

"ఊ !"

"వంటవాడు."

"ఊ !"

"తహశీల్దారుపంతులూ."

"ఊ !"

"బియ్యం మూడు శేర్లు.
పప్పు శేరు.
చింతపండు వీశ.
మిరపకాయ లరవీశ.
ఉప్పు అర్ధశేరు.
కాఫీగింజ లరవీశ.
చక్కెర వీశ.
నెయ్యి వీశ.
విస్తరాకులు ఒకకట్ట.
ఉల్లిగడ్డలు వీశ.
మినపబేడలు శేరు.
మెంతులు, జీలకర్ర, ఆవాలూ 5 దేసి పలాలు.
ఆకులూ, వక్కలూ, లవంగాలూ వ్రాశావూ."

వంటమనిషి చెప్పినప్రకారం పట్టీ వ్రాసి వంతు అంగడికి పంపించాడు మునసబు.

తాను గ్రామమునసబు నౌకరీకి వచ్చినతర్వాత ఇదే తహశీల్దారుగారు ఆఊరు మకాం చేయడం. తహశీల్దారుగారుకూడా కొత్తగా వచ్చారు ఆతాలూకాకు. ఆయనకూ ఇదే ఈవూరు మకాంచేయడం. మునసబు ఖంగారుపడుతున్నాడు.

ముందుగా వంటమనిషీ, గుమాస్తా, ఒక జవానూ వచ్చేశారు. వంతుచాకలివాండ్లు మూటలు దింపి వెళ్లిపోయారు. పదిగంటలకు తహశీల్దారుగారు వస్తున్నారు.

వంట చేసుకోను ఒక ఇల్లు బాగుచేయించి, చాకలివాడిని పిలిపించి దుప్పట్లుతెర అడ్డం కట్టించాడు. పొయ్యిలోకి కట్టెలూ, స్నానానికి కొత్తకుండలూ తెప్పించాడు. కుమ్మర్లను పిలిపించి నీళ్లు కాపించాడు. గ్రామచావడి కడిగించి పడకకుర్చీలూ, బల్లలూ వేయించాడు. కాఫీలోకి పాలూ, భోజనంలోకి పెరుగూ తెప్పించాడు. జవాన్ల భోజనానికి వర్తకుల ఇళ్లల్లో వంతు లేర్పాటుచేయించాడు. పట్టీప్రకారం సామాను తెప్పించి వంటమనిషికి పంపించాడు. సప్లయిలో లోపాలు అధికారికి పట్టివ్వకుండా ముందుగానే వంటమనిషిచేతిలో రెండు రూపాయలు పెట్టి అతని గడ్డం పట్టుకున్నాడు. తనకు అనుభవం తక్కువ, ఏసప్లయి కావలసినా అడిగి చేయించుకొని మాటదక్కించవలసిందని జవాన్లని బ్రతిమాలుకొన్నాడు మునసబు.

పదకొండుగంటలకు తహశీల్దారుగారి జట్కాబండి వచ్చి గ్రామచావడిదగ్గర నిలిచింది. చక్కెర పొట్లం చేతపుచ్చుకొని బండిలోనేపెట్టి దణ్ణంపెట్టాడు మునసబు.

బూర్నీసు కప్పుకొని బండిలోనే కూర్చున్నారు తహశీల్దారుగారు. హు, హు, హు అని వొణుకుతున్నారు.

"జ్వరం తగిలిం"దని అంటూ నెమ్మదిగా దిగి, పడకకుర్చీలో కూర్చున్నారు.

"జ్వరమా!" మునసబుకూ జ్వరం తగిలినట్టయింది.

నాటువైద్యుణ్ణి పిలిపించాడు మునసబు. పొయ్యిమీది గిన్నెఅయినా దింపకుండా పరుగెత్తుకువచ్చాడు వంటవాడు. జవాన్లు వచ్చి కాళ్లు ఒత్తుతూ కూర్చున్నారు. "ఏమి జ్వరమో !" అన్నాడు గుమాస్తా.

"తహశీల్దారుగారికి జ్వరమే!"—ఊరంతా పాక్కిపోయింది. పెద్ద రయితులూ, పెద్ద వర్తకులూ, పెద్ద బ్రాహ్మణులూ మూగిపోయారు.

"చలితో వచ్చింది—మలేరియా కాబోలు" అన్నారు కొందరు.

"శీతపైత్యపు జ్వరమేమో" అన్నారు మరి కొందరు.

"సన్నిపాతమేమో" అన్నారు ఇంకొకరు.

"దిష్టి తగిలిందేమో, ఇన్ని మిరపకాయలు తీసి పొయ్యిలో వెయ్య"మన్నారు శాస్త్రిగారు.

"దోషించిందేమో, కంట్లో ఆనందభైరవికలికం వేయండి, మంచి"దన్నాడు కోమటి.

వైద్యుణ్ణి పిలిపించమని కబురంపాడు గుమాస్తా.

"గర్భంలో శీతలించిం"దన్నాడు వైద్యుడు

"అయితే—ఎట్లా?"అన్నాడు మునసబు.

"వాతరాక్షసం అరగదీసి ప్రయోగిస్తా" నన్నాడు వైద్యుడు.

"ఇక్కడ ఉండడానికి లేదు: తక్షణం ఇంటికి వెళ్లిపోతాను. మేనా తెప్పించు"అన్నారు తహశీల్దారుగారు.

"మేనా?"—నడుం జారిపోయింది మునసబుకు.

ఆపూట్లో మేనా లేదే! ఏమిటి చెయ్యడం?

జట్కాబండి వాళ్లకుమపు—పనికిరా దన్నారు. రెండెద్దులబండికి గూడుకట్టించి పంపుతా నన్నాడు మునసబు. పనికిరాదన్నారు తహశీల్దారుగారు.

గ్రామపెద్దలందరూ ముఖముఖాలు చూచుకొన్నారు. మేనా సప్లయిచేయలేకపోతే—అన్నా! తన విషయం ఏమనుకొంటాడో ఆ అధికారి! మునసబుకు చిన్నతనం అనిపించింది. భయంవేసింది.

"కాళ్లమంచం తెప్పించి, దానికి తాళ్లుకట్టి బొంగు దూర్చి పైన గుడ్డ కప్పి—మోసుకొనిపోతే పనికిరాదా!" అన్నాడు కోమటిశెట్టి.

'ఛీ!' అన్నారు జవానులు.

ఎట్లాగబ్బా!

"మేనా లేదుగాని చాకలివాండ్ల ఇళ్లల్లో పెళ్లిపాలకీ ఒకటి ఉన్న"దన్నారు ఒకరు.

"దాన్నయినా తెప్పించవయ్యా" అన్నాడు గుమాస్తా.

"బండిలో ప్రయాణం చేయడానికెంతమాత్రమూ వీలులేదు. పదిమైళ్ల ప్రయాణం. ఎందుకయినా పనికి వస్తాదా అయ్య! పాలకీ తెప్పించవలసిందే"నన్నారు జవాన్లు.

"ఇంతకంటే ప్రస్తుతంలో ఇంకోమార్గం లే" దన్నారు పదిమందీని.

"ఆలస్యం చేయకయ్యా"అన్నాడు వంటవాడు.

చాకలివెంకడివసారాలో మూలకు వ్రేలాడగట్టిన పాలకీ దింపారు చాకలివాండ్లు.

బూజూ దుమ్మూ దులిపి, గ్రామచావడిదగ్గరకు తీసుకొనివచ్చారు. పాలకీపైన చాందినీ కట్టారు. లోపలకు చలిగాలి దూరకుండా నాలుగువైపులా దట్టమైన దుప్పట్లు బిగించారు. జానెడుమందం బూరుగుదూది పరుపు లోపల పరిచారు. తలకింద మూడుదిండ్లూ, కాలికింద రెండుదిండ్లూ, ఆప్రక్క నొక బాలీసూ, ఈప్రక్క నొక బాలీసూను!

తహశీల్దారుగారికి వొళ్లు సలసలా కాగిపోతోంది. పన్నెండుగంట లయింది. ఎండ తీక్షణంగా కాస్తోంది. అయ్యగారికి చలి జాస్తిఅవుతోంది. జవాన్లూ, గుమాస్తా, వంటవాడూ పట్టుకొని, అయ్యగారిని పాలకీలో పండబెట్టారు. రెండుశాలువలు పైన కప్పారు. తలకు రెండు ఊలుమప్లర్లు చుట్టబెట్టారు. ఇక పట్టండంటే పట్టం డన్నారు.

కాని, ఎవరికి పట్టినా ఒకటే తొందర. ఒకటే గలభా! పాలకీ మోయడానికి ఇటు ఇద్దరూ అటు ఇద్దరూ ఆఖరుకి నలుగురయినా ఉండాలా! ఏరీ? వాహకుల సంగతి ఎవరూ అనుకోనేలేదు.

ముగ్గురే ఉన్నారు చాకళ్లు. ఆపూట్లో మొదటినుండీ చాకలివాడికి కరువే! శుభాలకూ, అభాలకూ కావలసిఉంటే ప్రక్కవూరునుండి పిలుచుకొని జరుపుకొంటున్నారు గ్రామస్థులు.

"నాలుగోవాడు చాకలికొండ డున్నాడు. కాని వాడుకూడా జ్వరం తగిలి ఇంటికాడ పండుకున్నా" డని అక్కడ చేరిన ముగ్గురుచాకళ్లలోనే ఒక డన్నాడు.

"ఇక నేం, పిలిపించండి వాణ్ణి"అన్నారు పదిమందీని. కొండడికోసరం కబురుచేశారు. వాడు కదలలే నన్నాడని వెళ్లినమనిషి చక్కా వచ్చాడు.

నడివీధిలో ఉండిపోయింది పాలకీ. ముగ్గురితో కదిలే ఎత్తు కనిపించదు. మునసబుకు తత్తర పుట్టింది.

"ఏదో పాగీ చూచి, వాహనం కదిలే మార్గం చూడవయ్యా మునసబూ"అని పదిమందీ పదిమాటలూ అనేవాళ్లేకాని మార్గం చూపేవాళ్లెవరూ కనిపించరు.

"నాలుగురూపాయలు కూలియిస్తా"నని కూలి మనుష్యుల్ని బ్రతిమలాడుకొన్నాడు మునసబు.

"మేం చాకలివాళ్లం కాదయ్యోయ్"అని ఎగతాళిచేస్తూ చక్కాబోయారు కూలీలు.

"కొండడికి అసలు జ్వరం తగిలిన మాట నిజమవునో కాదో—వాణ్ణి పిలిపించిచూడం"డన్నారు ఒకరు.

"ఇవ్వాళ వీణ్ణిట్లా విడిపిస్తే—రేపు ఇంకొకడు కాలునొప్పిఅని ఎగనామం పెట్టుతాడు—ఎల్లుండి ఇంకొకడు—అమర్నాడు కుమ్మరివాడు. అతర్వాత మంగలి!—విడిపిస్తే ఎట్లా?"అన్నాడు వంటమనిషి.

"వంతుచాకలివాడు రావలసిందే" అన్నారు అందరూను.

"ఎత్తండి. ఇంకా ఆలస్యం దేని"కని పాలకీలోనుండి మూలుగుతున్నారు తహశీల్దారుగారు.

"కొండడిని జుట్టుపట్టుకొని లాక్కురం"డన్నారు మునసబుకరణాలు.

కర్రలు పుచ్చుకొని దవాలీజవాన్లు చాకలిపాలెం వెళ్లారు. కళ్లు జ్యోతుల్లై కొండడు మంచంమీద పండుకొని డోక్కుంటున్నాడు.

"జ్వరమూ లేదు, నీ బొందా లేదు. తెగతాగితే వొళ్లు పులకరించిం" దన్నారు జవాన్లు.

చెయ్యిపట్టుకొని బయటికి లాగారు కొండడిని. మెడబట్టి గ్రామరచ్చకు నెట్టుకొనివచ్చారు.

"ఏందిరా నీకింత పొయ్యం" అన్నాడు మునసబు.

ఒళ్లుతిరిగి ఎండలోనే కూలబడ్డాడు కొండడు.

"కొమ్ము పట్టరా"అని ముదలకించారుజవాన్లు.

"నావల్ల కాదం"డని దణ్ణంపెట్టాడు కొండడు.

"అసలు వాడికి జ్వరం తగిలిన మాట నిజమేనా" అన్నాడు గుమాస్తా.

"ఇది అంతా వంతు ఎగనామంపెట్టడానికి ఎత్తిన ఎ"త్తన్నాడు ఇంకో పెద్దమనిషి.

"ఇంత సారాయి పోయిస్తాం. కొమ్ము పట్టరా" అన్నాడు మునసబు.

"బంగారంపోయించినానావల్లకా"దన్నాడుకొండడు.

"ఎంతసేపయ్యా ఈబేరం"అని లోపలనుండి పెద్దంగా మూలిగారు తహశీల్దారుగారు.

గడబద్ధం వచ్చిపడింది మునసబుకు. వాహనం కదిలేఎత్తు కనిపించలే దతగాడికి. చెమ్మటలు పోసి నో రెండిపోతోంది.

"ఈ చాకలివాణ్ణి పట్టుకొనితన్నితే రోగం మెత్తగా కుదురుతుం"దన్నాడు జవాను.

"జ్వరం తగిలి వా డల్లాడుతుంటే దేనికయ్యా తన్నడం"అన్నాడు ఒక చాకలి.

"నాలుగోమనిషిని ఆ తలియారీని పంపరాదండీ దొరా"అని రెండో చాకలి ఉపాయం చెప్పాడు.

"తలియారీమ్యాటే గ్రామంలో గస్తుతిరగడం, దొంగల్ని పట్టడమూ" నన్నాడు మునసబు.

"పోనీ, ముగ్గురు వెట్టివాం డ్లున్నారే—ఒక భుజంకాచుకోకూడదూ" అన్నాడు మూడో చాకలి.

మునసబు వెట్టివాళ్లవంక చూచాడు—అపద తప్పించమని.

"మేం సర్కారుముడుపులు మోసేవాళ్లంకాని అధికార్లని మోసేవాళ్లం కా"దన్నారు వెట్టివాండ్లు.

పాలకీలో మూలుగు ముదురుతోంది పంతులుకు.

అక్కడ చేరిన పదిమంది తలకాయలూ ఎక్కడివాండ్లక్కడ జారుకున్నారు.

దుప్పటీ కప్పుకొని కొండ డింటికి పోయాడు. మంచినీళ్ళు తాగివస్తామని ముగ్గురుచాకలివాళ్లూ మొఖంతప్పించారు. వాహనం నట్టనడివీధిలో అట్లనే ఉండిపోయింది. చెట్టునీడకయినా పట్టుదామంటే చాకలివాళ్లు కనిపించలేదు. జవాన్లూ, వంటమనిషీ సాయంపట్టి వాహానాన్ని వేపచెట్టునీడకి ఈడ్చారు.

"ఎత్తిన వాహానం అప్పుడే దించా రెందువల్ల?" అని కేకపెట్టాడు తహశీల్దారు.

గుమాస్తావైపు తిరిగి దండంపెట్టాడు మునసబు.

"వాహకులు దొరకలేదండి" అని దగ్గరగా వెళ్లి ముసుగుతొలిగించి తహశీల్దారుగారితో చెప్పాడు గుమస్తా.

ఇక లాభం లేదనుకొని జట్కాబండి వెనక్కు తిప్పుకొని ఇంటికి వెళ్ళి, మేనా సప్లయిచేయలేని మనిషి మునసబునౌకరీకి అర్హుడు కాడని ఆ మునసబుని నౌకరీనుండి మత్తరబుచేశాడు తహశీల్దారు.